

TEKNOLOGIA

2025ak dakarrena?

DIANA FRANCO EGUREN

2025erako teknologia aurreikuspenen azterketa arina egin dut. Urtero bezala, medioetan 2025ean teknologiak ekarriko duenaz hitz egiterakoan diskurtsoa oso antzekoa da. Teknologiaz idazten dugun askok badugu etorriko denarekiko gehiago jakiteko larritasuna, berria aurreratzeko beharra, botere eta arrakasta aukerak non egongo ote diren aurreikusteko grina... Baina, loroak bezala, denok ari gara berdinaz hitz egiten: adimen artifizialak, sare sozialentzako lanean, gobernuetan eragiteko erakutsi duen gaitasuna; Trumpen Gobernuaren baitan Elon Musk-ek ekarriko duen gobernu ereduak herritarrengan izango dituen eraginak; Google-n Willow txip kuantikoak suposatuko duena...

Aldiz, mundu teknologikoari lotutako berritiko titularrei begiratu beharrean, mundu horretatik kanpo egiten ari denari begiratzea da 2025erako gomendatzen dizuedana. Aniztasun teknologikoaren ideia lantzen ari direnek egiten dutenari; bizitza erdigunean jartzeko bidean dugun teknologiak jokatzen dutenari. Aurreko zerrendan ez bezala, bide honetan izen propio askorik ez da: talde, komunitate, gizarte eragile, sare eta elkarteek ehundutako azpiegitura eta harremanez ari gara. Bizitzari eta bizi dugun planetari teknologiarekin sortu diezaioketun kaltea ahalik eta txikiena izateko hausnarketa gelditzen ez dutenak, eskubide digitalak babesteko bidean borrokatzen direnak, tokiko azpiegiturak sortuz herritarrek babesten eta ahalduz dituztenak, indarkeria eremu digitalean borrokatzen dutenak (pertsonek artekoa, korporazioek eragindakoa eta erakunde publiko eta gobernuetatik datorrena), software librearen alternatiba modu etikoan pertsonen gerturazten dietenak, arrakala digital berriak sortzen ez dituztenak, dauden arrakala digitalak borrokatzen dituztenak, zaurgarritasun eta bazterkeria digitala borrokatzen dutenak...

Eremu digitalean inoiz baino argiago ikusten da gizartea antolatzen ari dela, beraz, 2025ean eredu hauei jar diezaiogun arreta, bizitza onak izateko bidean berrikuntza interesgarrienak ekarriko dituztenak baitira, eremu digitalean. ●

NAZIOARTEA

Al-Jazeeraen Zisjordaniako egoitza itxi du Palestinako Aginte Nazionalak

JENOFA BERHOKOIRIGOIN

Urtarrilaren 1ean jakin da Qatarko telebista kateak Zisjordanian duen egoitzaren itxeko eta kazetarien lana izozteko erabakia. Qatarko telebistak "sedi-zioa bultzatzen duelako" eman du adierazpen askatasunaren kontra doan urratsa Palestinako Autoritateak. Bere irudiko, "gatazka elikatzen duten material eta txostenak" zabaltzen dituen komunikabidea da.

Palestinako Barne, Kultura eta Komunikazio ministerioek osatutako batzordeak hartu du erabakia. Jeningo errefuxiatu kanpamentuan Palestinako segurtasun indarren eta bertako erresistentzia taldeen artean izandako liskarren berri eman ondoren etorri da zentsura.

"Lurralde okupatuetan bideratzen diren gertakarien berri ematea deuseztatzeko saiakera soiltzat daukagu Zisjordaniako Al-Jazeeraen aktibitateak eta kazetaritza-lanak izozteko erabakia". Horrela erantzun dio Al-Jazeerak Palestinako Aginte Nazionalari. Palestinako Aginte Nazionala Israelgo Gobernuarekin lerrokatu izana deitoratu du komunikabideak. Dena dela, "egia gordetzeko saiakeri" aurre egin eta "mehatxuen eta intimidazioen gainetik pasaz" kazetaritza bideratzen segituko dutela adierazi dute Al-Jazeerako kazeta-

riek. Israelen ere dute debekaturik Al-Jazeera, maiatzaz geroztik.

Zisjordania okupatuan bideratu gehiegikeri eta indarkeria kasuak plazaratzeaz gain, Gazakoen berri ere ematen ari da Al-Jazeera, bertan kazetariak dituen hedabide bakantekoa delako. 2023ko urriaren 7az geroztik Al-Jazeerako bost kazetari hil ditu Israelek Gazan -guztira 145 kazetari ditu hil-. Telebistaren egoitza itxeko urratsa "legez kanpokoztat" eta justifikatu gabekotzat" jo du Hamas erakundeak ere.

GAZAKO BIZTANLERIA %6 APALDU DA

Palestinako Estatistika Bulegoak plazaratu datu kezkarriarekin etorri zaigu 2025 urtea: 160.000 palestinar gutiago ditu Gaza lurraldeak. 55.000 hil ditu Israelek, eta beste 100.000 inguru erbesteratu dira 2023ko urriaren 7az geroztik. Ofizialki 45.000 dira hilda, eta beste 11.000 desagerturik. Hori horrela, Gazako biztanleria %6az apaldu da 2023ko urriaren 7az geroztik.

2,1 milioi palestinar dira bertan bizi, eta horietan %47ak 18 urte baino gutiago ditu. Sortzekoak diren 60.000 umeen geroa ere da zalantzaz, bertako ospitaleak suntsiturik dituelako Israelek. ●